

№ 1 პარიოლული გამოცხა
2014 წლის იანვარი

საქართველოს სახელმწიფო დამსახური სამინისტრო

გამოცხაულის ევროპავშირის პროექტის
„საქართველოს სახალხო დამსახურის
აპარატის ხელშეწყობა“ მხარდაჭერით

1. საქართველოს სახალხო დამსახური - მისალმაზა

საქართველოს სახალხო დამსახური
ურა ნაცავილი

ზოგჯერ, თავად მრჩება განცდა, რომ სახალხო დამცველის ინსტიტუტი მხოლოდ „მაღალი საზოგადოებრივი პროფილის“ საქმეებზე მუშაობს. ყოველ შემთხვევაში, გვერდიდან ასე ჩანს. ერთ-ერთი მიზეზი, რის გამოც პერიოდული გამოცემის მომზადება გადავწყვიტეთ, სწორედ ისაა, რომ გვსურს საზოგადოებას შეხედულება შევაცვლევინოთ და ვუთხრათ, რომ სახალხო დამცველის აპარატი არის ყველაგან და ყველასთვის, ვისაც ჩვენი დახმარება სჭირდება.

წარმოდგენილი საინფორმაციო ბიულეტენი დიდი ხნის ფიქრის შედეგია. იქნებ არც გამოვიდეს ისეთი, როგორიც გვინდოდა, მაგრამ მიზანი ძალიან მარტივი გვქონდა, უფრო გასაგებად გვეთქვა ყველასთვის, რა გავაკეთეთ განვლილ პერიოდში, ვის შევხვდით, ვის რა რჩევა მივეცით, რას ჩავუყარეთ საფუძველი, ვინ გავაკრიტიკეთ, ან სულაც შევაქეთ იმისთვის, რომ თითოეულ ჩვენგანს მეტად დაცულად ეგრძნო თავი სახელმწიფო მანქანის პირისპირ,

რომელიც „სახელმწიფოებრივი ამოცანების“ გადაწყვეტის პროცესში ხანდახან ნაკლებად ითვალისწინებს კონკრეტული ადამიანების ინტერესებს.

საინფორმაციო ბიულეტენით იმ ღონისძიებების შესახებაც გვინდა წინასწარ გამცნოთ, რასაც მომავალში ვგეგმავთ; და აქვე მოგიყვეთ, რა სიახლეებია საერთაშორისო ასპარეზზე ადამიანის უფლებების დაცვის კუთხით.

და ბოლოს, რედაქტორის დაუინებული თხოვნით, ავილე ვალდებულება, განვლილი თვე თავად შევაფასო.

თვეების შეფასების შესაბამის შეკალების მიზანი „სტანდარტულს“ დავარქმევდი თავისი ჩვეული პრობლემებით, წუხილებით და გამოწვევებით. თუმცა, ჩემთვის, როგორც სახალხო დამცველისთვის, უჩვეულო ვითარება შეიქმნა, როდესაც

მინერსი:

1. საქართველოს სახალხო დამსახური - მისალმაზა	1
2. მთავარი მოვლენა	2
3. სახალხო დამსახურის რეკომენდაციები, წინადაღებაზე და შუალებები	2
4. მიმღებელი მოვლენაზე	5
5. სხვა სიახლეები	8
6. სახალხო დამსახურის აპარატის მიერ დაგენერირებული ლოისპილებები	9
7. საერთაშორისო სიახლეები აღამიანის უფლებათა დაცვის კათებით	10
8. სახალხო დამსახურის აპარატის აღზები	12
9. საქართველოს სახალხო დამსახურის ინსტიტუციი	12
10. კონტაქტი	12

გადავწყვიტე, იმ სუბიექტის საჯარო გამოსვლა შე-
მეფასებინა, რომელიც, კანონის მკაფიო გაგებით,
სახალხო დამცველის მიმართვის ადრესატი არ უნდა
იყოს. თუმცა, იმ განსაკუთრებული გავლენის გამო,
რაც საქართველოს ეკლესიას და უშუალოდ საქა-
რთველოს კათოლიკოს-პატრიარქს აქვს ქართულ
საზოგადოებაზე, შეუძლებელი იყო, ჩემი წუხილი არ
გამომეტევა. პატრიარქის საშობაო ქადაგებამ, გარ-
და იმისა, რომ ალბათ ბევრს ატკინა გული, ბავშვე-
ბის სტიგმატიზაციის საფრთხეც შექმნა.

სამწუხაროდ, ამ თვეშიც კვლავ სათანადო რეა-
გირების გარეშე დარჩა ჩემი მრავალგზის მოწოდე-
ბა, შეიქმნას მართლმსაჯულების ხარვეზების
გამოსწორების ეფექტური მექანიზმი. არადა, სახ-
ალხო დამცველის აპარატში იმ ადამიანთა უამრავი
განცხადება შემოდის, რომლებიც თავს უსამართ-
ლობის მსხვერპლად მიიჩნევენ - შენ კი არ გაქვს
საშუალება, არსებული სამართლებრივი სისტემის
ფარგლებში, მათ რაიმე დახმარება აღმოჟრინო.

გასულ თვეს საქართველოს პარლამენტს საზოგადოებრივი მაუნიებლის სამეურვეო საბჭოს ორი კანდიდატი წარვუდგინე. იმისდა მიუხედავად, რომ პროცესის მიმართ ბევრი კითხვის ნიშნები გაჩნდა და პირადად მე ბევრი საყვედური და კრიტიკა მივიღე, მაინც სასიამოვნოა, რომ პარლამენტმა ჩემს მიერ შერჩეული ორივე კანდიდატი დაამტკიცა. ორივე კანდიდატი მათი პრინციპულობის, სამართლიანობის და ადამიანის უფლებებში განსაკუთრებული მიღწევების გამო წარვადგინე.

კერჯერობით ამაზე შევჩერდები. დანარჩენს ბი-ულეტენიდან შეიტყობთ. მაშ, ასე, წარმოგიდგენთ ჩვენს საინფორმაციო ბიულეტენს და მზად ვარ, შენაარსთან და ფორმატთან დაკავშირებით, თქვენი კრიტიკული მოსაზრებები მოვისმინო.

საქართველოს სახალხო დამცველი უნია ნანუაშვილი

2. მთავარი მოვლენა

ମୁଦ୍ରଣ ତଥା ପ୍ରକାଶକ

17 იანვარს სახალხო დამცველის ოფისში ოსური ფორუმის პრეზენტაცია გაიმართა. შეიქმნა მუდმივმოქმედი სამუშაო ჯგუფი, რომელიც ეთნიკურად ოსი მოსახლეობის უფლებების დაცვის მიზნით, შეიმუშავებს რეკომენდაციებს და გადაუგზავნის საქართველოს მთავრობას.

საუკუნეების მანძილზე გამორჩეული ქართულ-ოსური ურთიერთობები ვითარების სიმძიმის მიუხედავად, დღესაც უნიკალურია. სამწუხაროდ, მრავალი დანაშაული და შეცდომა იქნა ჩადენილი ორივე მხრიდან. ომის თანხმელები სისასტეკის გასაქარწყლებლად იმდენად ბევრი რამ არის გასაკეთებელი, რომ მხოლოდ ძლიერი პოლიტიკური ნების პირობებში

შეიძლება ვიხილოთ გარკვეული ძვრები. მხოლოდ ხელისუფლების ყველა შტოს აქტიური ჩართვით შეიძლება ურთიერთობების აღდგენის პროცესის დახვრა. სახალხო დამცველმა თავისი წილი პასუხ-ისმგებლობა აიღო და პირველი ნაბიჯი სწორედ ადა-მიანის უფლებებისა და თავისუფლების დასაცავად გადადგა.

შორიუმი შეცდება აღმოფხვრას კონფლიქტებისა და დაძაბული მდგომარეობის უარყოფითი შედეგები; დაიცვას საომარი მოქმედებების დროს დაზარალებული მოქალაქეების უფლებები და ინტერესები; აღმოფხვრას სიძულვილი; დაიცვას საქართველოში მცხოვრები ოსი ეროვნების ადამიანთა უფლებები, მათი კულტურა, ენა. ფორუმი მონაწილეობას მიიღებს ერთობლივი საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავებაში, მათ შორის ადამიანის უფლებების დაცვის სფეროში.

ფორუმს ქვეყნისთვის მეტად სასიკეთო და საჭირ-ბოროტო მიზნები აქვს დასახული, რომელთა გან-სახორციელებლად მნიშვნელოვანია ორმხრივი ჩართულობა, არსებული პრობლემების განსაზ-ლვრა-კლასიფიკაცია და მათი გადაჭრის გზების ძიება. საქმეთა შორის არის, 2014 წლის ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე ზოგადი უნარჩვევების ოს-ურენოვანი ტესტის შემუშავება; ასევე, ეთნოგრაფი-ულ მუზეუმში მდგარი “ოსური სახლის” აღდგენა. - ეს სახლი ქართულ-ოსური კულტურისა და ურთ-იერთობების ცენტრად შეიძლება იქცეს.

სახალხო დამცველთან არსებული მუდმივმოქმედი საკონსულტაციო ორგანო მზად არის ითანამშრომლოს არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, ხელისუფლების წარმომადგენლებთან, საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და ყველა დაინტერესებულ პირთან.

3. სახალხო დამცველის
რეკომენდაციები,
წინაღალაშეგები
და შუამდგრადობები

3.1. რეკომენდაცია საქართველოს კომუნიკაციაზე ეროვნულ კომისიას

სახალხო დამცველმა საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიას, კერძო საერთო რადიო მაუწყებლობის ლიცენზიის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილების ბათილად ცნობის რეკომენდაციით მიმართა. კომუნიკაციების კომისიის 2013 წლის 26 აგვისტოს გადაწყვეტილებით, ლიცენზია შპს „ენერჯი გრუპმა“ მიიღო, თუმცა, სახალხო დამცველმა საქმის მასალების სრულყოფილად შესწავლის შედეგად დაადგინა, რომ ლიცენზიის გაცემა კანონდარღვევებით მოხდა. კერძოდ, არ იყო დაცული პროცესის გამჭვირვალობა და საჯაროობა და გად-

აწყვეტილება არ იქნა გამოქვეყნებული კანონით დადგენილ ვადებში; ამასთან, შპს „ენერჯი გრუპის“ დირექტორი კახა ბაინდურაშვილი ამავდროულად იყო სიპ სავაჭრო პალატის პრეზიდენტი, რაც კანონმდებლობის პირდაპირი დარღვევაა.

სახალხო დამცველის რეკომენდაცია ფაქტობრივად შესრულდა. საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულმა კომისიამ შპს „ენერჯი გრუპის“ კერძო საერთო მაუწყებლობის ლიცენზიის გაცემასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილება 2014 წლის 15 იანვარს ძალადაკარგულად ცნო, ხოლო 27 იანვარს თბილისის საქალაქო სასამართლომ ცნო ბათილად.¹

3.2. რეკომენდაცია ფოთის მერს

სახალხო დამცველმა დაადგინა, რომ შპს ინფრასტრუქტურა-2008-ის ყოფილი დირექტორის გათავისუფლება ფოთის მერის მხრიდან კანონდარღვევით მოხდა და სახალხო დამცველმა კანონშესაბამისი გადაწყვეტილების მიღება მოითხოვა.

მასალების მიხედვით, ფოთის მერიასთვის მისაღები იყო შპს ინფრასტრუქტურა-2008-ის მუშაობის ხარისხი, თუმცა იმავდროულად, დირექტორს სამუშაოს არაჯეროვანი შესრულებისთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობა დააკისრა და თანამდებობიდან გაათავისუფლა. უნდა აღინიშნოს, რომ შპს-სა და ფოთის შორის გაფორმებული იყო მომსახურების შესყიდვის ხელშეკრულება და არა შრომითი ხელშეკრულება. შესაბამისად, მერიას შპს-ს დირექტორის გათავისუფლების უფლება არ ქონდა. მას მხოლოდ ხელშეკრულების შეწყვეტა შეეძლო.

3.3. რეკომენდაცია თბილისის მერის სსიპ არაიტექტურის სამსახურს

თბილისის არქიტექტურის სამსახურმა 2012 წლის 18 ოქტომბრის ბრძანებით, სსიპ ქართველ იუნკერთა სახელობის თბილისის №52 საჯარო სკოლის მიმდებარედ, საზოგადოებრივი დანიშნულების ობიექტის მშენებლობის ნებართვა გასცა. საქმის შესწავლის შედეგად გამოიკვეთა, რომ მშენებლობის ნებართვით სრულად იქნა უგულებელყოფილი საქართველოში მოქმედი სამშენებლო ნორმები და წესები, რომლის მიხედვითაც საზოგადოებრივი დანიშნულების მქონე შენობებს შორის მინიმალური ხანძარსანინააღმდეგო მანძილი უნდა იყოს 8 მეტრი. სადაც იმ აღმოჩენის შემთხვევაში მანძილი მხოლოდ 3.8-3.9 მეტრს შეადგენს.

სახალხო დამცველმა რეკომენდაციით, სამშენებლო ნებართვის მოქმედ კანონმდებლობასთან სრულ

შესაბამისობაში მოყვანა და უკანონო ნებართვის გაცემაზე უფლებამოსილი პირის დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხის დაყენება მოითხოვა.

3.4. რეკომენდაცია ს.ქ-ს და რ.გ-ს საქმეზე

პრევენციის ეროვნული მექანიზმის ჯგუფის წევრებმა სასჯელადსრულების მე-6 დაწესებულებაში მოთავსებული ორი მსჯავრდებული მოინახულეს, რომელთაგან ერთ-ერთს ფიზიკური დაზიანებები აღენიშნებოდა. პატიმრების განცხადებით, მათ 14 იანვარის დამართვებული მისამართლობრივი და ფიზიკური შეურაცხოფა მიაყენეს. შემდგომ, საბადრაგო მანქანით სასჯელადსრულების მე-6 დაწესებულებაში გადაიყვანეს. მე-6 დაწესებულებაში მიყვანისას მსჯავრდებულ ს.ქ-ს დაზიანების კვალი აღნიშნებოდა, რაც დაწესებულების ექიმმაც დააფიქსირა.

სახალხო დამცველმა მთავარ პროცესურას გამოიების დაწესების, ხოლო სასჯელადსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს სამსახურებრივი შემოწმების წინადადებებით მიმართა. ამასთან, სახალხო დამცველი ყურადღებას ამახვილებს ჯანმრთელობის პრობლემების მქონე მსჯავრდებულთა გვიან ღამით სხვა დაწესებულებაში გადაყვანის მიზანშეწონილობაზე.

3.5. რეკომენდაცია ტუბარეულობის სამსახურის და სარაბილის დაწესებულების შესახებ

პრევენციის და მონიტორინგის დეპარტამენტმა საქართველოს სასჯელადსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს ტუბერკულოზის სამკურნალო და სარეაბილიტაციო ცენტრში სამედიცინო მომსახურებისა და საყოფაცხოვრებო კუთხით არსებული პრობლემების შესახებ ანგარიში მოამზადა.

ანგარიშის თანახმად, დაწესებულებაში ფაქტობრივად არ ხდება ტუბერკულოზის თანმხლები დაავადებების დიაგნოსტირება და მკურნალობა, გვერდითი მოვლენების მართვა; გართულებულია წვდომა მედიკამენტებზე; არ ტარდება ინფექციის კონტროლის ღონისძიებები; შეზღუდულია ფსიქიატრის და ფსიქოლოგის კონსულტაციები; საკვების ხარისხი და ულუფის მოცულობა არ არის დამაკაყოფილებელი.

მონიტორინგისას გამოიკვეთა საგანგაშო ტენდენცია - დაწესებულებაში გახშირდა დისციპლინური სახდელის სახით, სამარტოო საკანში პაციენტთა მოთავსება და დღის განვითარების ან სამკურნალო რეჟიმის დარღვევისათვის, პაციენტის მე-19 დაწესებულებიდან სხვა დაწესებულებაში გადაყვანა.

3.6. რეკომენდაცია რუსთავის მარს

რუსთავში მცხოვრები ირინა გაბინაშვილის ხუთი შეიღიან სამს ჯანმრთელობის პრობლემები აქვს. ბავშვები მედიკამენტოზურ მკურნალობას გადიან და მუდმივი მეთალურეობა ესაჭიროებათ, რის გამოც დედა მუშაობას ვერ ახერხებს.

ირინა გაბინაშვილი ოჯახში ძალადობის არაერთი შემთხვევის გამო განქორწინებულია მეუღლესთან, რომელიც არ მონაწილეობს შვილების აღზრდაში. უკიდურეს გაჭირვებაში მყოფი ოჯახი სულ მალე თავშესაფრის გარეშე დარჩება. მათი პინა იპოთეკით არის დატვირთული და აუქციონის წესით გაიყიდება.

სახალხო დამცველმა რუსთავის მერს დავით ჯიქიას სოციალურად დაუცველი ოჯახის თავშესაფრით უზრუნველყოფის შესახებ რეკომენდაციით მიმართა.

3.7. ნინალაშვილი გაეროს 2006 წლის შეზღუდული შესაძლებლობის მიმართ აირთა უფლებების შესახებ კონვენციის განხორციელებისა და მომისამართის მიმართ აირთა უფლებების შესაძლებლობის მიმართ

საქართველოს პარლამენტმა გაეროს „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის“ რატიფიცირება მოახდინა. სახალხო დამცველმა საქართველოს მთავრობას წინადადებით მიმართა, კონვენციის პოპულარიზაციის, დაცვისა და განხორციელების მონიტორინგის სტრუქტურად საქართველოს სახალხო დამცველი დაასახელოს, რომელიც მონიტორინგს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა და მათ წარმომადგენელთა სრული ჩართულობით განახორციელებს.

3.8. რეკომენდაცია სოფელ ვეპათხევთან დაკავშირებით

დუშეთის რაიონის სოფელი ვეძათხევი მეწყრული მოვლენების მაღალი რისკის ზონაში მდებარეობს და ჩატარებული გეოლოგიურ-საინჟინრო კვლევების თანახმად, სოფლის ტერიტორია საცხოვრებლად უვარგისია.

11 კომლიან სოფელში 2005 წლიდან არ ფუნქციონირებს დაწყებითი სკოლა და მოსწავლეებს 12 კილომეტრით დაშორებულ სოფელ ყვავილის საჯარო სკოლაში უწევთ სიარული. ამ მანძილის გავლაზამთარში ფაქტურად შეუძლებელია, რის გამოც სოფელში მცხოვრებ ბავშვებს განათლების უფლებაზე ხელი არ მიუწვდებათ.

ვეძათხევში არ არსებობს სამედიცინო პუნქტი და აფთიაქი; მოშლილია ინფრასტრუქტურა; სოფელთან დაკავშირება შესაძლებელია მხოლოდ საცალფეხო ბილიკით. სოფლის მოსახლეობა უკიდურესად მძიმე სოციალურ-ეკონომიკურ პირობებში იმყოფება, სახლების უმეტესობა დაზიანებულია და საცხოვრებლად უვარგისი, მაცხოვრებლების ნაწილი სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაშია რეგისტრირებული. მოსახლეობა დღემდე ელოდება განსახლებასა და სათანადო საცხოვრებელი პირობებით უზრუნველყოფას.

სახალხო დამცველმა რეკომენდაციით მიმართა საქართველოს მთავრობას, გაითვალისწინოს დუშეთის რაიონის სოფელ ვეძათხევში შექმნილი მძიმე სოციალურ-ეკონომიკური და გეოლოგიური პირობები და მოსახლეობისათვის ადეკვატური დახმარება მაქსიმალურად მჭიდრო ვადებში უზრუნველყოს.

3.9. შუამდგრადობა მროვის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დასახის მინისტრს

სახალხო დამცველის აპარატის ბავშვის უფლებათა ცენტრმა, გაეროს ბავშვთა ფონდის (UNICEF) მხარდაჭერით ხულოს, შუახევის, ქედას, ახმეტისა და სტეფანწმინდის რაიონები მოინახულა.

სოფელთა უმრავლესობა მსუბუქი ავტომანქანისთვის მიუვალია, არ მოძრაობს რაიონულ ცენტრებთან დამაკავშირებელი სამარშრუტო ტაქსი და ავტობუსი. როგორც აღმოჩნდა, ამ რაიონებში სოციალური მომსახურების ცენტრებს არ ემსახურება სატრანსპორტო საშუალება, რაც სოციალური მომსახურების რაიონული ცენტრებს დიდ სირთულეებს უქმნის მოვალეობების შესრულების პროცესში.

სახალხო დამცველმა შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრს მაღალმთიანი რეგისტრების სოციალური მომსახურების რაიონული ცენტრების ტრანსპორტით უზრუნველყოფის შუამდგომლობით მიმართა.

3.10. ნინალაშვილი საქართველოს მთავარ პროკურორს

სახალხო დამცველმა წინადადებით მიმართა საქართველოს მთავარ პროკურორს, დაინყოს გამოძიება თბილისის მერიისა და საკრებულოს თანამშრომლების მიმართ განხორციელებულ შესაძლო დანაშაულებრივ ქმედებებთან დაკავშირებით. სახალხო დამცველი აღნიშნავს, რომ განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონეა სამართალდამცავი პირების მიერ განხორციელებულ შესაძლო დანაშაულებრივ ქმედებზე სწრაფი და ეფექტური რეაგირება.

4. მიმღები მოვლენები

4.1. განცხადება ლოკოტას ხეობაში განვითარებულ მოვლენებზე ინფორმაციის მოწიობასთან დაკავშირებით

მუშაობას განაგრძობს სახალხო დამცველთან არსებული საზოგადოებრივი საბჭო, რომელიც ლოკოტას ხეობაში, სოფელ ლაფანურთან, 2012 წლის 28 აგვისტოს ჩატარებული სპეციალურაციის დროს ადამიანის უფლებათა სავარაუდო დარღვევის ფაქტების შესახებ ინფორმაციის მოძიებასა და დოკუმენტირებას ახდენს. ამ მიზნით საბჭოს წევრებმა არა-ერთი ადამიანისგან მიიღეს ინფორმაცია.

საზოგადოებრივი საბჭოს სრულყოფილი და ეფექტური მუშაობისთვის, სახალხო დამცველი მოუნიდებს ყველას, ვისაც შესაძლოა ჰქონდეს ინფორმაცია 2012 წლის აგვისტოში, ლოკოტას ხეობაში განვითარებულ მოვლენებზე, დაუკავშირდნენ სახალხო დამცველის პარატს მისამართზე: თბილისი, ნინო რამიშვილის ქუჩა 6, ტელ: +995591010508 ან ელექტრონული ფოსტის მემვეობით lapankurigeorgia@yahoo.com

4.2. განცხადება საკატრიარებოსთან გამართული აქციის შესახებ

8 იანვარს საქართველოს საპატრიარქოსთან შეკრებილ აქციის მონაწილეებს, რომლებიც პროტესტს გამოთქვამდნენ საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის საშობაო ეპისტოლები გამოთქმული მოსაზრებების შესახებ, ფიზიკური შეურაცხოფა მიაყენეს პარალელური აქციის მონაწილეებმა.

სახალხო დამცველი დაუშვებლად მიიჩნევს შეკრებისა და გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვას ძალადობრივი ქმედებებით, მათ შორის განხორციელებულს კერძო პირთა მხრიდან.

4.3. სახალხო დამსახურის უსახლკაროთა თავშესაფრიაზი მოინახულა.

სახალხო დამცველმა არსებული მდგომარეობის შესწავლის მიზნით, თბილისში უსახლკაროთა თავშესაფარი მოინახულა. სახალხო დამცველის წარმომადგენლებმა ასევე მოინახულეს ქუთაისის, გორისა და ბათუმის თავშესაფრები.

სახალხო დამცველის შეფასებით, ზამთრის პერიოდში თავშესაფრები პირველადი რეაგირებისა და უსახლკაროთა სიცოცხლის გადარჩენისათვის მნიშვნელოვანი იყო. თუმცა, აუცილებელია, შემუშავდეს სახელმწიფოს გრძელვადიანი სტრატეგია უსახლკარო ადამიანების თავშესაფრით უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით.

4.4. შესველის ევროსაბჭოს საკარტლამაზო ასაგანვითან თანამომხერხლებით

სახალხო დამცველმა ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის თანამომხერხლების ბორის სილევიჩ-სა და მაიკლ იანსენს ჰენიტენციურ სისტემაში არსებული სიტუაცია გააცნო; ინფორმაცია მიაწოდა საზოგადოებრივი მაუწყებლის სამეთვალყურეო საბჭოსა და მართლმსაჯულების ხარვეზების დამდგენი კომისიის შესახებ. ამასთან, საკუთარი პოზიცია წარუდგინა ძველი საქმეების გადახედვასთან დაკავშირებით. შეხვედრაზე უმცირესობების უფლებრივ მდგომარეობაზეც ისაუბრეს.

4.5. სახალხო დამსახურის ვენეციის კომისიის ნევრების შესვლა

სახალხო დამცველმა ვენეციის კომისიის წევრებთან ჯანი ბუკიკიოსა და ტომას მარკერტთან ძალაში შესული განაჩენების გადახედვის აუცილებლობაზე ისაუბრა.

4.6. სახალხო დამსახურის ეკომისიონის შესახებ კანონის განხილვასა და საბოლოო ვერსიის მომზადებაზე მუშაობას

სახალხო დამცველი რამდენიმე საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციასთან ერთად საქართველოს ოუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროში შექმნილი კომისიის წევრია. კომისია ბუნებრივი და ტექნიკური ხასიათის მოვლენების შედეგად, იძულებით გადაადგილებას დაქვემდებარებულ პირთა (ეკომიგრანტთა) შესახებ კანონპროექტს განიხილავს.

ეკომიგრანტთა უფლებრივი მდგომარეობა წლებია, სახალხო დამცველის შესწავლის საგანმაზნო დაგენენს. ამ თემაზე აპარატში სპეციალური ჯგუფი 2010 წლიდან მუშაობს.

4.7. შესველის ევროპის საბჭოს აღმიანის უფლებათა დაცვის კომისიაშითან

20 იანვარს სახალხო დამცველი ევროპის საბჭოს ადამიანის უფლებათა დაცვის კომისარს ნილს მუიუნიეკს შეხვდა. შეხვედრაზე ისაუბრეს მართლმსაჯულების ხარვეზების დამდგენი კომისიის შექმნის აუცილებლობაზე, სამართლიანობის აღდგენისა და სამართალდამცველების მხრიდან შესაძლო დანაშაულის ფაქტების გამოძიების მექანიზმებზე. მიმოიხილეს სასამართლო სისტემა და მართლმ

საჯულებაში არსებული მდგომარეობა. ასევე, უმცირესობის კუთხით არსებული ვითარება და ის ტენდენციები, რომლებმაც ბოლო თვეების განმავლობაში იჩინა თავი. ადამიანის უფლებათა დაცვის კომისარსა და სახალხო დამცველს შორის გამართულ შეხვედრაზე სამომავლო თანამშრომლობის საკითხებიც განიხილეს.

მუნიციპალიტეტის შეხვედრა რეგიონულ თანამშრომლებთან

21-22 იანვარს ნიღს მუიუნიექსი სახალხო დამცველის მარნეულისა და ახალქალაქის რეგიონულ წარმომადგენლებს შეხვდა და რეგიონის პრობლემებზე, უმცირესობათა უფლებების კუთხით ბოლო პერიოდში გამოკვეთილ ვითარებასა და ტენდენციებზე მიიღო ინფორმაცია.

22 იანვარს ევროსაბჭოს ადამიანის უფლებათა კომისარმა შეხვედრა გამართა სახალხო დამცველთან არსებული რელიგიათა და ეროვნულ უმცირესობათა საბჭოების წარმომადგენლებთან. შეხვედრაზე განიხილეს საქართველოში რელიგიის თავისუფლების დარღვევის შემთხვევები და უმცირესობების უფლებრივი მდგომარეობის კუთხით არსებული სხვა გამოწვევები.

4.8. სახალხო დამსახური მუსლიმ სასულიერო კირაბს შეხვედრა

23 იანვარს სახალხო დამცველი ქვემო ქართლში მოღვაწე მუსლიმ სასულიერო პირებს შეხვდა და საქართველოს მუსლიმების ორგანიზაციული განვითარების საკითხი განიხილა. სასულიერო პირებმა უკმაყოფილება გამოთქვეს მუსლიმთა თემზე სახელმწიფო ძალოვანი უწყებების ზენოლის გამო.

ათეულობით მუსლიმმა სასულიერო პირმა სახალხო დამცველს რელიგიური უფლებების დაცვაში დამხარება სთხოვა. სახალხო დამცველი მათ საკითხის ზედმინევნით შესწავლას დაპირდა.

4.9. ჰოლოკოსტის ხსოვნის საერთაშორისო დღე

27 იანვარს სახალხო დამცველის აპარატის ტოლერანტობის ცენტრმა და საერთაშორისო ფონდმა „ლეამ“ პოლოკოსტის ხსოვნის საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი ერთობლივი ღონისძიება გამართეს.

ღონისძიებას ესწრებოდნენ საქართველოს პრეზიდენტი გიორგი მარგველაშვილი, სახელმწიფო უწყებების, დიპლომატიური კორპუსის და ებრაული თემის წარმომადგენლები, ასევე, სახალხო დამცველთან არსებული რელიგიათა და ეროვნულ უმცირესობათა საბჭოების წევრები. ღონისძიება სახალხო დამცველმა უჩა ნანუაშვილმა გახსნა.

სიტყვით გამოსვლის საქართველოს პრეზიდენტმა აღნიშნა, რომ ადამიანები მუდმივ შინაგან მზადყოფნაში უნდა იყვნენ, რათა პოლოკოსტის საშინელება არასდროს, არსად განმეორდეს, ხოლო სახელმწიფოები ამის მუდმივ გარანტად უნდა გვევლინებოდნენ.

შეხვედრა ლოცვით დაასრულა მთავარმა რაბინმა ავიშაი ბათაშვილმა, ხოლო სტუმრებმა მენორაზე სიმბოლური სანთლები აანთეს.

ჰოლოკოსტის ხსოვნის საერთაშორისო დღე

4.10. გაცხალება რელიგიური გაერთიანების დაფინანსებასთან დაკავშირებით

სახალხო დამცველი მიესალმება საქართველოს პრემიერ-მინისტრის ირაკლი ღარიბაშვილის გადაწყვეტილებას, სახელმწიფო ბიუჯეტიდან საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის გარდა, საქართველოში არსებულმა სხვა რელიგიურმა გაერთიანებებმაც მიიღონ დაფინანსება. თავის მხრივ, სახალხო დამცველი მზად არის, თემის ირგვლივ საქართველოს მთავრობასთან ფართო ფორმატის კონსულტაციებში ჩაერთოს.

4.11. განხევება „კატიონობის კოლექში ცვლილებების შეტანის შესახებ“ კანონის პროექტთან დაკავშირებით

სახალხო დამცველს მიაჩნია, რომ კანონპროექტის ზოგიერთი დებულება მნიშვნელოვან გადახედვას საჭიროებს. ეს განსაკუთრებით ეხება კანონპროექტით გათვალისწინებულ სპეციალურ საშუალებებს, რომლებიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ, ასევე, ამ საშუალებების გამოყენების წესს.

სახალხო დამცველს დაუშვებლად მიაჩნია ცრემლსადენი გაზის, აკუსტიკური საშუალების, არალეტალური იარაღის, ფსიქოლოგიური ზემოქმედების შუქბერითი მოწყობილობის გამოყენება ინდივიდუალური ბრალდებულის/მსჯავრდებულის მიმართ. აღნიშნული საშუალებების გამოყენება შეიძლება დასაშვები იყოს მხოლოდ მასობრივი არეულობის აღვევთის მიზნით. ასევე, მთელი რიგი სპეციალური საშუალებების გამოყენება დაუშვებელია სასჯელალსრულების სამკურნალო დაწესებულებებში და ავადმყოფი პატიმრების მიმართ.

სახალხო დამცველი დეტალურად სწავლობს კანონპროექტს ადამიანის უფლებათა სამართლის კუთხით, რის შემდეგაც თავის პოზიციას საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს.

4.12. სახალხო დამსახურის უკანონო თვალთვალის ფაქტების გამოძიევა მოითხოვა

სახალხო დამცველი მიიჩნევს, რომ ფარული ჩანაწერების განადგურებით ხელი არ უნდა შეეშალოს გამოძიების ინტერესებს. სახელმწიფოს მხრიდან ადამიანის უფლების დარღვევის ფაქტების აღიარება, დამნაშავე პირების გამოვლენა და დასჯა გახდება მსგავსი დარღვევების პრევენციის საფუძველი.

საქართველოს სახალხო დამცველი მოწყოდებს სამართალდამცავ ორგანოებს, ანარმონ სწრაფი და ეფექტური გამოძიება მოცემული დანაშაულებრივი ფაქტების გახსნის მიზნით.

4.13. სახალხო დამსახური ცყიბულის ეალიროში მომსახურ ფაქტს ეხმაურება

საქართველოს სახალხო დამცველი შეშფოთებას გამოთქვამს 28 იანვარს ტყიბულის მინდელის სახელობის მაღაროს უფროსის მოადგილის ტარიელ ქასრაშვილის დაღუპვის გამო და მწუხარებას უცხადებს გარდაცვლილის ოჯახს.

2007 წლიდან საწარმოებში უსაფრთხო სამუშაო გარემოს არარსებობის გამო, ფატალური შედეგები-სა და დაზიანების კატასტროფულად მზარდი ტენდენციაა. სამუშაო ადგილებზე შრომის უსაფრთხოების შემაშფოთებელი შედეგების გამო, სახალხო დამცველმა საქართველოს მთავრობას რეკომენდაციით ჯერ კიდევ 2013 წლის 1 ივნისს მიმართა.

სახალხო დამცველი აღნიშნავს, რომ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ უკვე გადადგა გარკვეული ნაბიჯები, თუმცა, აუცილებელია მაქსიმალურად სწრაფად დაიგეგმოს და გატარდეს კონკრეტული ღონისძიებები სამუშაო ადგილებზე შრომის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით.

4.14. სახალხო დამსახურის აპარატმა ჯარა სოფრობაპის საძმოზე სასჯელალსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს მიმართა

სასჯელალსრულების დეპარტამენტის №6 დაწესებულების მსჯავრდებულ ჯაბა სოფრომაძეს ბოლო ერთი თვის განმავლობაში მიყენებული აქვს სხეულის არა-ერთი თვითდაზიანება. მსჯავრდებულის განმარტებით, მან დაზიანებები პროტესტის ნიშნად მიიყენა.

სახალხო დამცველის აპარატმა მსჯავრდებულ სოფრომაძის პრობლემებთან დაკავშირებით სასჯელალსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს მიმართა.

4.15. სახალხო დამსახურის განხევება გურამიშვილის გამზირზე მსხოვრებ ლევილთა სასხოვრებელ პირობებთან დაკავშირებით

საქართველოს სახალხო დამცველს, მძიმე საყოფაცხოვრებო პირობებთან დაკავშირებით, განცხადებით მიმართეს თბილისში, გურამიშვილის გამზირზე N76-ში მცხოვრებმა იძულებით გადაადგილებულმა პირებმა.

საკითხის შესწავლის შედეგად, სახალხო დამცველის აპარატმა რეაგირებისათვის მიმართა როგორც საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს, ასევე ნაძალადევის გამგეობას.

სახალხო დამცველი აღნიშნავს, რომ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და

ლტოლვილთა სამინისტრო ვალდებულია ობიექტის კომპაქტურად განსახლების სტატუსიდან გამომდინარე, დევნილები სათანადო საცხოვრებელი პირობებით უმოკლეს ვადაში უზრუნველყოს.

4.16. სახალხო დამსახურის გეგუთის №14 დაწესებულებაში მომსახურებისა და პრობაციის საკითხთა მინისტრს მიმართა

გეგუთის №14 დაწესებულების სარეზიმო განყოფილების თანამშრომლის ზ.ბ-ს განცხადებით, დაწესებულების დირექტორმა და დირექტორის მოადგილემ მას სიტყვიერი და ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენეს. სახალხო დამცველის რწმუნებულებმა ახსნა-განმარტება ჩამოართვეს ზ.ბ-ს და ვიზუალურად შეამოწმეს მის სხეულზე არსებული დაზიანებები.

დაწესებულების დირექტორი და მოადგილე ზ.ბ-ს ცემის და შეურაცხყოფის ფაქტს უარყოფენ. სახალხო დამცველმა მის ხელთ არსებული მასალები შემდგომირეაგირების მიზნით სასჯელალსრულებისა და პრობაციის საკითხთა მინისტრს გადაუგზავნა.

4.17. ბავშვის უფლებათა შეზრდა ბავშვთა ფონდის (UNICEF) ფინანსური მხარდაჭარით მიმღები პროექტი დასრულება

„სახალხო დამცველის ბავშვის უფლებათა ცენტრის შესაძლებლობების გაძლიერების“ პროექტის ფარგლებში ჩატარდა არასრულწლოვანთა უფლებრივი მდგომარეობის მონიტორინგი სასჯელალსრულების დაწესებულებებსა და წინასწარი დაკავების ადგილებში; მომზადდა ანგარიში; შესაბამის უწყებებს გაეგზავნა რეკომენდაციები.

ცენტრმა მოწვეული ექსპერტის დახმარებით შეიმუშავა არასრულწლოვანთა უფლებრივი მდგომარეობის მონიტორინგის ზოგადი სტანდარტი. ჩატარდა სამუშაო შეხვედრა გაეროს ბავშვის უფლებათა კონვენციის მესამე ფაკულტატური ოქმის - „კომუნიკაციის უზრუნველყოფის (შეტყობინების პროცედურის)“ რატიფიკაციის მხარდასაჭერად; * ოქმის ხელმოწერისა და რატიფიცირების რეკომენდაციით სახალხო დამცველმა პარლამენტს მიმართა.

5. სხვა სიახლეები

5.1. სახალხო დამსახურის საკონსტიტუციო სასამართლოში სარჩევი წარადგინა

სახალხო დამცველმა საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს საკონსტიტუციო სარჩელით მიმართა და „საჯარო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-17 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის არაკონსტიტუციურად ცნობა მოითხოვა.

სადაც აქტის მიხედვით, პირი არ მიიღება საჯარო სამსახურში, თუ იგი „გამოძიების ქვეშ“ იმყოფება. სახალხო დამცველი მიიჩნევს, რომ აღნიშნული ნორმა გაუმართლებლად ზღუდავს საჯარო სამსახურში დასაქმების უფლებას და წინააღმდეგობაში მოდის საქართველოს კონსტიტუციისათან, რომელიც საქართველოს ყველა მოქალაქეს განუსაზღვრავს საჯარო სამსახურზე წვდომის შესაძლებლობას.

მოქმედ კანონმდებლობაში ერთ-ერთ არასაპატიმრო სასჯელად განსაზღვრულია თანამდებობის დაკავების ან საქმიანობის უფლების ჩამორთმევა. ეს კი იძლევა იმის საშუალებას, რომ მართლმსაჯულების ინტერესებიდან გამომდინარე, ყველა საჯარო ინტერესი იქნას მიღწეული ზემოაღნიშნული ღონისძიებების მეშვეობით.

აქვე აღსანიშნავია, რომ სადაც აქტის არაკონსტიტუციურად ცნობის საფუძველს მისი ბუნდოვანებაც იძლევა.

5.2. სახალხო დამსახურის იურიდიული დახმარების სამსახურის საბჭოს სამი წევრი დაასახელა

25 იანვარს სახალხო დამცველმა იურიდიული დახმარების სამსახურის საბჭოს წევრთა შორის სახალხო დამცველის აპარატის მოქალაქეთა მიღების დეპარტამენტის უფროსი, სალომე ვარდაიაშვილი დაასახელა. კონკურსის წესით შეირჩენ ეკატერინე ფოფხებაძე საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციიდან და ქართულ-ამერიკული უნივერსიტეტის პროფესორი მარინა კვაჭაძე.

„იურიდიული დახმარების შესახებ“ კანონში განხორციელებული ცვლილებების თანახმად, იურიდიული დახმარების სამსახური გამოეყო სასჯელალსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს და დამოუკიდებელ ორგანოდ ჩამოყალიბდა, რომელიც მხოლოდ საქართველოს პარლამენტის წინაშეა ანგარიშვალდებული. აღნიშნული სამსახურის მართვის, დამოუკიდებლობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის მიზნით, შეიქმნა 9 წევრისგან შემდგარი საბჭო, რომელთაგან 3 წევრს ირჩევს ადვოკატთა ასოციაცია, 3 წევრს სახალხო დამცველი,

ხოლო დანარჩენ თითო წევრს - თავად, იურიდიული დახმარების სამსახური, იუსტიციის საბჭო და იუსტიციის სამინისტრო. 27 იანვარს საბჭოს პირველი სხდომა გაიმართა.

სახალხო დამცველის აპარატი მიესალმება იურიდიული დახმარების სამსახურის დამოუკიდებლობას და მიიჩნევს, რომ სამსახურის ეფექტიანი მუშაობა ხელს შეუწყობს ქვეყანაში ადამიანის უფლებების დაცვას, შეამცირებს უფლებების დარღვევის ფაქტებს და უზრუნველყოფს ქვეყანაში უფასო, ხარისხიანი და კვალიფიციური იურიდიული დახმარების ხელმისაწვდომობას.

5.3. საჯარო დისკუსია მართვულში: ადრეული პროცესის შედეგად გამოწვეული პროგლოგიაზე და პრევენციის გზები

საჯარო დისკუსია მართვულში

22 იანვარს, მარნეულის დემოკრატიული ჩართულობის ცენტრში, გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტის უფროსი ეკატერინე სხილაძე გაუძლვა საჯარო დისკუსიას ადრეული ქორნინების შედეგად გამოწვეული პრობლემებისა და პრევენციის საკითხებზე. შეხვედრას სკოლის მოსწავლეები, მასწავლებლები და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ. 70-მდე ადგილობრივი მოსახლე ადრეული ქორნინების სამართლებრივ ასპექტებს, მიზეზებსა და არსებულ გამოწვევებს გაეცნო. განიხილეს სახალხო დამცველის პრაქტიკა და სტატისტიკური მონაცემები სკოლის მიტოვების ფაქტებისა და ადრეული ქორნინების შესახებ.

საჯარო დისკუსიაზე ყურადღება გამახვილდა რეგიონში არსებულ პრობლემებზე. მონაწილეთა განცხადებით, ადრეული ქორნინების მთავარი მიზეზი სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობაა.

საქართველოს სახალხო დამცველის 2012 წლის ანგარიშის მიხედვით, ბავშვთა ქორნინება ადრეულ ასაკში, დღემდე მოუგვარებელი საკითხია გოგონათა უფლებების დაცვის სფეროში. ადრეული ქორნინების კუთხით საქართველოს მონაცემები საკმაოდ მაღალ მაჩვენებლად არის მიჩნეული. 2011 წლის

ოქტომბრიდან 2013 წლის იანვრამდე საქართველოს საჯარო და კერძო სკოლებში საბაზო საფეხურის დასრულებამდე 7 367 გოგონამ შეწყვიტა განათლების მიღება, რისი მიზეზიც, უმრავლეს შემთხვევაში, ადრეული ქორნინებაა. განათლების შეწყვეტის მაჩვენებელი განსაკუთრებით მაღალია ქვემო ქართლის რეგიონში.

5.4. შვა პირთა საბჭოს შეხვედრა

17 იანვარს სახალხო დამცველმა მონაწილეობა მიიღო პრემიერ-მინისტრის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა საკითხებზე მომუშავე საკოორდინაციო საბჭოს მე-5 შეხვედრაში, რომელსაც სამთავრობო უწყებების პირველი პირების გარდა, სამოქალაქო საზოგადოების (შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა თემის) წარმომადგენლებიც ესწრებოდნენ.

5.5. მრგვალი მაგილა გაეროს 2006 წლის კრიზისის იაზოვებითაციისა და მონიტორინგის საკითხებზე

22 იანვარს სახალხო დამცველის მოადგილემ პაატა ბელთაძემ და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვის ცენტრის ხელმძღვანელმა ნათია ფირაშვილმა მონაწილეობა მიიღეს ამერიკის საელჩოს მიერ ორგანიზებულ მრგვალი მაგიდის შეხვედრაში, რომელსაც ამერიკის შეხვედრული შტატების ელჩი საქართველოში რიჩარ ნორლანდი, აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) დირექტორი სტივენ ჰეიკინი და ამერიკის შეხვედრული შტატების სენატის საერთაშორისო ურთიერთობების კომიტეტის წარმომადგენლები დაესწრნენ.

შეხვედრაზე გაეროს 2006 წლის კონვენციის იმპლემენტაციისა და მონიტორინგის პროცესში არსებულ გამოწვევებსა და მომავალი თანამშრომლობის საკითხებზე ისაუბრეს.

6. სახალხო დამსახურის აპარატის მიერ დაგეგმილი ლონისძიებები

6.1. ტრენინგი პრევენციის ეროვნული მექანიზმის ექსპრესისათვის

თებერვალში დაგეგმილია ორდღიანი ტრენინგი პრევენციის ეროვნული მექანიზმის დამოუკიდებელი ექსპერტებისათვის. ტრენინგის მიმდინარეობისას განიხილავენ პრევენციის ეროვნული მექანიზმის საქმიანობის სპეციფიკას, ქცევის კოდექსსა და მონიტორინგის მეთოდოლოგიას.

6.2. მონიტორინგი ბავშვთა დაწესებულებებში

ბავშვის უფლებათა ცენტრი, ფონდ „ლია საზოგა-დოება - საქართველოს“ მხარდაჭერით, ბავშვთა სადღელამისო სამზრუნველო დაწესებულებებში მონიტორინგს ახლად შემუშავებული ზოგადი სტანდარტის მიხედვით ჩატარებს.

6.3. სახალხო დამსახურის აპარატში ახალი კრონგზი იწყება

გაეროს განვითარების პროგრამასთან (UNDP) თანამშრომლობით, იგეგმება ახალი პროექტი - „გაეროს 2006 წლის კონვენციის (CRPD) მე-6 მუხლის (შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ქალები) იმ-პლემენტაციის ხელშეწყობა საქართველოში“.

პროექტის ფარგლებში, ცნობიერების ამაღლების მიზნით გაიმართება შეხვედრები რეგიონებში მცხოვრებ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ქალებთან; ჩატარდება ტრენინგები შესაბამისი ადგილობრივი უწყებების თანამშრომლებისათვის და სემინარები მედის წარმომადგენელთათვის; მოხდება ცოდნისა და გამოცდილების გაზიარება სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებისთვის.

6.4. კონკურსი „მე – ომაზესენ 2013“

10 თებერვალს საქართველოს სახალხო დამცველი უჩა ნანუაშვილი, ევროპის საბჭოს ადამიანის უფლებათა ყოფილი კომისარი თომას ჰამარბერგი, საქართველოს განათლების მინისტრი თამარ სანიკები და ევროკავშირის ელჩი საქართველოში ფილიპ დიმიტროვი კონკურსის „მე-ომბუდსმენი 2013“ გამარჯვებულ მოსწავლეებს დააჯილდოებენ. სამი გამარჯვებული გუნდის წარმომადგენლებს გადაეცემათ სპეციალური პრიზები. ღონისძიება სასტუმრო „თბილისი მერიოტში“ გაიმართება.

სახალხო დამცველის მიერ ორგანიზებული კონკურსი „მე - ომბუდსმენი 2013“ უკვე მეოთხედ გაიმართა. წელს კონკურსში მონაწილეობა რეკორდულად დიდი რაოდენობის გუნდმა მიიღო. ყოველწლიური კონკურსი მიზნად ისახავს საქართველოში ადამიანის უფლებების დაცვის მაღალი კულტურის დამკვიდრებას, სკოლის მოსწავლეებს შორის ადამიანის უფლებების სფეროში ცოდნის გაღრმავების გზით.

კონკურსის ორგანიზატორია ევროკავშირის პროექტი „სახალხო დამცველის აპარატის ხელშეწყობა“.

6.5. საჯარო დებატები აღამიანის უფლებაზე საქართველოს ეროვნულ პირების მიზნით

სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტის საჯარო ბიბლიოთეკასთან ერთად იწყებს საჯარო დებატების სერიას ადამიანის უფლებებზე. დებატები გაიმართება საჯარო ბიბლიოთეკის საკონფერენციო დარბაზში ყოველი თვის ბოლო პარასკევს, საღამოს 5 საათიდან 7 საათამდე.

პირველი საჯარო დებატი 2014 წლის 28 თებერვალს გაიმართება. დასწრება თავისუფალია.

ლონისძიების ორგანიზატორია ევროკავშირის პროექტი - „სახალხო დამცველის აპარატის ხელშეწყობა“.

7. საერთაშორისო სიახლეები აღამიანის უფლებაზე დაცვის კუთხით

7.1. ჰიუმან რაიტს უორის „მსოფლიო ანგარიში 2014“ საქართველოს შესახებ

2014 წლის 21 იანვარს „ჰიუმან რაიტს უორი“ ყოველწლიური ანგარიში გამოაქვეყნა, სადაც ერთ-ერთი თავი საქართველოს ეთმობა. ანგარიში მითითებულია ციხეებში წამებისა და არაადამიანური მოპყრობის ფაქტების გამოძიების ხარვეზებზე; კრიტიკულადაა შეფასებული ვლადიმერ ბედუკაძის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობიდან სრულად გათავისუფლება; სხვადასხვა დანაშაულში, მათ შორის, არაადამიანურ მოპყრობასა და პატიმრის გაუპატიურებაში ბრალდებული ხუთი ყოფილი პოლიციელის მიმართ, 2013 წლის ივლისში, სასამართლოს მიერ გამამართლებელი განაჩენის გამოტანის შესახებ.

„ჰიუმან რაიტს უორი“ ყურადღებას ამახვილებს 2012 წლის 1 ოქტომბრის არჩევნების შემდგომ ყოფილი თანამდებობის პირების დაპატიმრებებზე. ცალკე თავი ეთმობა პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის უფლებას და ფარული, უკანონო ვიდეო-ჩანაწერების განადგურების ფაქტს. ამასთან, ანგარიშის თანახმად, შინაგან საქმეთა სამინისტრო კვლავ ინარჩუნებს სათვალთვალო აპარატურას კავშირგაბმულობის სფეროს ოპერატორთა შენობაში, რაც საერთაშორისო ორგანიზაციის აზრით, ძალვან უწყებას „აძლევს ყოველნაირ კომუნიკაციაზე ავტომატური წვდომის შესაძლებლობას სასამართლოს მხრიდან კონტროლის გარეშე“.

„ჰუმან რაიტს უოჩი“ თავის ანგარიშში ყურადღებას ამახვილებს 2012-2013 წლებში რელიგიური და სექსუალური უმცირესობების უფლებრივ მდგომარეობაზე და არსებულ გამოწვევებზე. მაგალითისთვის, ანგარიშში მოხვდა 2013 წლის 17 მაისს ჰომოფობის წინააღმდეგ მიმართული აქციის დარბევის და ამავე წლის 26 აგვისტოს სოფელ ჭელაში მდებარე მეჩეთის მინარეთის დემონტაჟის ფაქტები. ორგანიზაცია მიიჩნევს, რომ „ადეკვატური არ იყო პოლიციის რეაგირება რამდენიმე ძალადობრივ შემთხვევაზე რელიგიური უმცირესობების, აგრეთვე ლესბოსელი, ჰომოსექსუალი, ბისექსუალი და ტრანსგენდერული (ლგბტ) უმცირესობების მიმართ“.

7.2. აღმოჩენის უფლებათა ევროულა სასამართლო მიმართვის წესები გააჩასრა

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოსთვის ბოლო წლებში მიმართვების რაოდენობის გაზრდის საპასუხოდ, სასამართლო გამუდმებით მუშაობს ეფექტური და დაჩქარებული საქმისნარმოების პროცედურების შემუშავებაზე.

სასამართლოსთვის მიმართვის წესებში განხორციელებული ცვლილებები ძალაში 2014 წლის 1 იანვარს შევიდა. ცვლილებები ითვალისწინებს პროცედურების გამკაცრებას იმისათვის, რომ გაიზარდოს სასამართლოს ეფექტურობა და დაჩქარდეს განცხადებების შემოწმების დრო. განხორციელდა ორი ძირითადი ცვლილება. პირველი ეხება განაცხადის გამარტივებულ ფორმას. სასამართლოში წარდგენილი ფორმა სრულად უნდა იყოს შევსებული და თან უნდა დაერთოს ყველა შესაბამისი დამხმარედოუმენტების ასლები, წინააღმდეგ შემთხვევაში, სასამართლომ შესაძლოა განაცხადი წარმოებაში არ მიიღოს.

მეორე ცვლილება ეხება ეროვნულ დონეზე უმაღლესი სასამართლოს მიერ საბოლოო გადაწყვეტილების გამოტანიდან, ევროპული სასამართლოსთვის მიმართვამდე დადგენილი 6 თვიანი პერიოდის შეწყვეტას. იმისთვის, რომ შეწყდეს განაცხადის მიღების პერიოდი, ის უნდა აკმაყოფილებდეს ევროპული სასამართლოს რეგლამენტის 47-ე წესში განსაზღვრულ ყველა მოთხოვნას. შესაბამისად, ჯეროვნად შევსებული განაცხადი, თანდართული შესაბამისი დოკუმენტებით, სასამართლოს უნდა გაეგზავნოს კონვენციით გათვალისწინებულ ვადაში (6 თვე). სასამართლო მხედველობაში აღარ მიიღებს არასრულ განაცხადებს, რომელსაც, განმცხადებლები, როგორც წესი, 6 თვიანი ვადის შესაჩერებლად იყენებდნენ.

7.3. აღმოჩენის უფლებათა ევროულა სასამართლო დაიცყო კომისიაშია საქართველოს მთავრობასთან საქმეზე იღებობა და სხვაგი საქართველოს წინააღმდეგ, საქმე № 73235/12

საქმე შეეხება 2012 წლის 17 მაისს ქსენოფობის წინააღმდეგ ბრძოლის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით, ორგანიზაცია „იდენტობის“ მიერ ორგანიზებული აქციის დაშლას კონტრდემონსტრაციების მიერ და პოლიციის მიერ აქციის რამდენიმე მონაწილის დაკავებას; ასევე, აქციის რამდენიმე მონაწილის მიმართ განხორციელებული სავარაუდო არაადამიანური მოპყრობის ფაქტსა და მათ ეფექტურ გამოძიებას.

7.4. აღმოჩენის უფლებათა ეროვნული ინსტიტუტების ესელი

ადამიანის უფლებათა ეროვნული ინსტიტუტების ევროპული ქსელი ფართო მანდატით აღჭურვილი ევროპის ადამიანის უფლებათა 41 ეროვნული ინსტიტუტისგან შედგება. ისინი აკრედიტებული არიან გაეროს პარიზის პრინციპების შესაბამისად, რაც უზრუნველყოფს მათ დამოუკიდებლობას, მიუკერძოებლობასა და ეფექტურობას. საქართველოს სახალხო დამცველი აღნიშნული ქსელის ერთ-ერთი წევრია.

2014 წლის 27 იანვარს ადამიანის უფლებათა ეროვნული ინსტიტუტების ევროპულმა ქსელმა ევროპის საბჭოს ექსპერტთა კომიტეტს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს რეფორმის თაობაზე მიმართა. ევროპული ქსელის მოსაზრებით, კონვენციის სისტემის ძირითად გამოწვევას წევრ სახელმწიფოთა მიერ კონვენციით წაკისრი ვალდებულებების შესრულება წარმოადგენს. ამ თვალსაზრისით, შემუშავდა რიგირეკომენდაციებისა, რომლებიც უპირველეს ყოვლისა ეროვნულ დონეზე კონვენციის იმპლემენტაციის ხელშეწყობას უკავშირდება. რაც შეეხება სასამართლოს გადაწყვეტილებათა აღსრულებას, ქსელი ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტს მოუწოდებს, გადადგას ქმედითი ნაბიჯები გადაწყვეტილებათა აღსრულებლობის შემთხვევაში, რაც ასევე მოიცავს ურჩი სახელმწიფოთა მიმართ სანქციების გამოყენებას.

8. სახალხო დამსველის აპარატის ამბები

- 2014 წლის იანვარიდან სახალხო დამცველის აპარატის საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტს ახალი ხელმძღვანელი ყავს. ანი თამაზაშვილი თანამდებობაზე კონკურსის წესით დაინიშნა.
- 20014 წლის თებერვლიდან სახალხო დამცველის აპარატში მუშაობას დაიწყებს აპარატის მთავარი მრჩეველი კონფლიქტებით დაზარალებულ რეგიონებში ადამიანის უფლებათა საკითხებში - მედეა ტურაშვილი.
- რეგიონულ სამმართველოში მთავარი სპეციალისტის თანამდებობაზე სამმართველოს ყოფილი სტაჟიორი გიორგი ტალახაძე დაინიშნა.
- სახალხო დამცველის აპარატში იანვრის თვეში გამოცხადდა ორი ვაკანსია სისხლის სამართლის სპეციალისტის თანამდებობაზე. საბუთების მიღება უკვე დასრულდა და გასაუბრების შემდეგ კიდევ ორი ახალი თანამშრომელი შეგვემატება.
- აპარატში გამოცხადებულია ვაკანსია სტაჟირებაზე: ბავშვის უფლებათა ცენტრში - 1, მართლმ-საჯულების დეპარტამენტში - 1, შშმ პირთა ცენ-ტრში - 2, მოქალაქეთა მიღების დეპარტამენტში - 4, საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარ-ტამენტში - 2 და გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტში - 2 ვაკანსია;

9. საქართველოს სახალხო დამსველის ინსტიტუტი

საქართველოს პრეზიდენტის ხელმოწერით, 1996 წლის 16 მაისს, ძალაში შევიდა ორგანული კანონი „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“; განისაზღვრა უფლებამოსილება, დამტკიცდა აპარატის შემადგენლობა და სტრუქტურა.

საქართველოს სახალხო დამცველი ზედამხედველობს საქართველოს ტერიტორიისა და მისი იურისდიქციის ფარგლებში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვას სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა, საჯარო დაწესებულებათა და თანამდებობის პირთა მიერ. ავლენს ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დარღვევის ფაქტებს და ხელს უწყობს მათ აღდგენას. სახალხო დამცველის ერთერთ მნიშვნელოვან ფუნქციას ადამიანის უფლებათა სფეროში საგანმანათლებლო საქმიანობა წარმოადგენს.

პირველი სახალხო დამცველი იყო - დავით სარალიძე (1997-2000), შემდეგ ნანა დევდარიანი (2000-2003). სოზარ სუპარი (2004-2009) შეცვალა გიორგი ტუღუშმა (2009-2012). 2012 წლიდან ამ თანამდებობას უჩა ნანუაშვილი იკავებს, იგი რიგით მეხუთე სახალხო დამცველია.

10. კონტაქტი

თბილისი:

ნინო რამიშვილის 6. თბილისი 0179

ტელ.: +99532 2234499 / 2913814 / 2913815 / 2913841 / 2913842 / 2913843 / 2913875 / 2913876 / 2913877

ფაქსი: +99532 913841

ელ-ფოსტა: info@ombudsman.ge

ბათუმი:

მაზნიაშვილის ქ. 9

ტელ.: 0422 27 05 44

მობ.: 577 50 52 31

ქუთაისი:

რუსთაველის ქ. 18

ტელ.: 0431 25 33 50

მობ.: 577 55 33 81

ზუგდიდი:

კოსტავას 58

მობ.: 577 50 52 34

ტელ.: 0415 22 36 11

გორი:

სამების ქ. N1

მობ.: 577 78 27 42

ტელ.: 0370 27 05 49

ახალქალაქი:

ჭავჭავაძის ქ. 4

მობ.: 577 12 27 70 ; 577 12 27 71

ტელ.: 0362 22 32 83

მარნეული:

რუსთაველის ქ. 51

ტელ.: 0357 22 19 70

რედაქტორი: თემენა გოგოლაშვილი

სარედაქტორ კოლეგია:

თამარ ხილაშვილი,

თავა გასიკაძე